

agribusiness-mkb daarmee vanaf 1 september ook bediend kan worden. Natuurlijk is 2013 het eerste volle jaar.

We zijn uitgekomen bij een logisch instrumentarium voor het mkb. Dat begint bij het ontsluiten van de toegepaste kennis die in het TKI wordt ontwikkeld, en loopt via innovatietrajecten uiteindelijk naar een revolverend fonds voor kredietverstrekking. Kern is dat het mkb zelf ook commitment toont. Eerst zelf een plan maken en zelf geld op tafel leggen, is wel de mentaliteit die wij graag zien. We gaan ervan uit dat een bedrijf voor het maken van een voorstel zelf met een kennisaanbieder in zee gaat, maar dat het TKI kan faciliteren als zich een probleem voordoet. De topsector is nadrukkelijk niet bedoeld als feestje voor de grote bedrijven alleen.”

‘Topsector is geen feestje voor grote bedrijven alleen’

Het zogenoemde TKI-bureau dat wordt opgericht, zal de voorstellen van bedrijven en kennisaanbidders bestuderen en vervolgens zal het bestuur van het TKI samen met het Topteam besluiten aan welke voorstellen geld wordt toegekend.

Internationalisering

Cees 't Hart: “Als je kijkt hoe wij omgaan met het buitenland, dan is dat erg pushgericht. We hebben producten, ondernemers gaan naar buitenland en kloppen op deuren om te zien of er iets te verkopen is. Gezien het bestaande netwerk aan buitenlandse posten, met de landbouwraden, kun je het ook omdraaien. Neem Rusland als voorbeeld. Onze landbouwraad daar kan aangeven wat de issues zijn waarmee men problemen heeft. Vervolgens zouden we in het kader van een staatsbezoek, bezoek van de premier of zelfs bij een handelsmissie in goede samenspraak met de meest geschikte partners een voorstel kunnen maken dat vanuit een strategische benadering systeemoplossingen aanbiedt. Het gaat erom dat van tevoren goed is geformuleerd wat Nederland zal brengen als we ergens heen gaan, maar ook wat we willen laten zien als we hier een delegatie ontvangen. Op dit moment zijn wordt er gedacht aan pilots met deze aanpak in Ethiopië, India en Vietnam. Als dit concept werkt, gaan we dit ook uitrollen in de prioritaire landen. Ook afstemming met de partij die het instrumentarium beheert, is vereist.”

Menselijk kapitaal

Over de human capital agenda zegt 't Hart: “Hier geldt meer vraaggestuurd zijn. Dat geldt zeker voor het onderwijs in onze sector. Alles in de human capital agenda is belangrijk, maar deze speerpunt net iets meer... Je merkt soms dat het onderwijs niet meegaat met het voortschrijden van de technologie. Intussen hebben mensen met ervaring in het bedrijfsleven niet de juiste papieren om voor de klas te staan. Dat zou moeten veranderen. Verder moet internationaal denken en handelen een basiscompetentie zijn.

Het imago van de sector kan ook beter. Daar moeten we collectief de hand in eigen boezem steken. Agrarisch betekent nu in de beeldvorming ‘primair’ en dus ‘van vroeger’. Als je het kantelt, zie je een kans voor de toekomst. De

wereldbevolking groeit van 7 naar 9 miljard mensen. Ik ken weinig markten waarvan je nu al kunt zeggen ‘die is straks goed’. Als het gaat om zingeving van je job heeft deze sector veel in zich. We zijn de laatste jaren enorm geprofessionaliseerd, maar we dragen het niet uit. Als we niets doen om het beeld te kantelen, blijft het vooral gaan over grote stallen en mest, in plaats van over een groeisector die in waarde en werk 10% van de Nederlandse economie vertegenwoordigt en die een bijdrage kan leveren aan het oplossen van het wereldvoedselvraagstuk. Een geweldige uitdaging.”

Hans van der Lee

Zie ook: www.topsectoren.nl

Innovatiecontract

Het innovatiecontract Agro&Food levert een compleet overzicht van alle publiek-private samenwerkingsverbanden op Agro&Food in Nederland op het gebied van kennis en innovatie.

Het innovatiecontract is vormgegeven langs de drie belangrijkste kansen die in de Topsectoragenda Agro&Food zijn geïdentificeerd. Dit zijn:

- 1) Meer met minder: door duurzame innovatieve voedselsystemen. Inzet op innovaties die ‘groen en groei’ van de BV Nederland letterlijk mogelijk maken, door efficiëntieslagen, duurzame veehouderij, valorisatie van reststromen en mest, biobased economy en markt- en keteninnovaties.
- 2) Hogere toegevoegde waarde: door innovatiefocus op gezondheid, duurzaamheid, smaak en gemak. Onder dit thema vallen onderwerpen als gezond ouder worden, gewichtsbeheersing, hart- en vaatgezondheid, herformulering gericht op zoutreductie. Maar ook grondstofflexibiliteit, eiwitinnovaties, verpak en bewaar technologie, en inzichten in de consumentenvraagstukken.
- 3) Internationaal leiderschap: door export van producten en geïntegreerde systeemoplossingen. Oplossingen voor uitdagingen op het gebied van voedselproductie, logistiek en consumptie die binnen de eerste twee thema's ontwikkeld zijn, kunnen een bijdrage leveren aan voedselzekerheidsvraagstukken over de gehele wereld. Hierbij dient een vertaalslag te worden gemaakt, waarbij ontsluiting van kennis een belangrijke rol speelt.

Human capital agenda (HCA)

Er is één gezamenlijke human capital agenda van de topsectoren Agro&Food en Tuinbouw&Uitgangsmaterialen. De continuïteit van deze sectoren hangt in belangrijke mate samen met de beschikbaarheid van voldoende menselijk kapitaal op alle niveaus binnen het gehele werkveld. Alle schakels kampen met verminderde beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel, met de juiste competenties. De HCA is gebaseerd op twee hoofddoelstellingen:

- Het vergroten van het imago en de aantrekkingskracht van de sector op werknemers door het verbeteren van het beroepsperspectief;
- Het verbeteren van de aansluiting – kwalitatief en kwantitatief - tussen onderwijs en bedrijfsleven.